

ingalmyt am 7.12.1902 in 7 Kfr. 1/2

Natis 12.000. Štajerc stane za celo leto samo 60 krajcarjev.

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopu.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vpslati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptaju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Za inserate uredništvo in upraviteljstvo
ni odgovorno.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 3.

V Ptaju v nedeljo dne 9. februarja 1902.

III. letnik.

Mi vstajamo — vas je pa strah.

Mi vstajamo — vas je pa strah. Res, ta duh prešinja zadnji čas celi Spodnji Štajer in ta duh raste od dneva do dneva bujneje, naši nasprotniki — saj jim gre za lastno kožo in žep — pa trepečejo pred njim. Ko bi ne bilo to res, ne bi ovi gospodje s takimi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi nas pobijali; ne bi po svojih umazanih časnikih toliko pisali proti nam; ne bi iz prižnice in v spovednici in pri vsaki drugi priložnosti toliko rohnili proti nam in našem listu. Napredno kmečko gibanje zavdaja jim strah in v bodočnost gledajo, seveda zopet za svoj žep, z nemirnim, motnim očesom. Ta nasprotna, na-

zadnjaška, to je klerikalna stranka, zvezana z večino naših spodnještajerskih advokatov, deluje proti nam z nedovoljenimi sredstvi, to je, kar neradi zapišemo in kar je obžalovati: pod zagrinjalom svete vere, ko pravi da bo kmet, ako bo poslušal „Štajerčeve“ nauke, prišel v — pekel! Ker jim pa to sredstvo ne zadostuje, pa pravijo, da bo kmet po naukah našega lista, se prelevil v Nemca. S takimi zankami bi nas radi vlovili in obdržali v svojem jarmu. Pa če so ti gospodje še tako preklicano zviti, so se to pot zmotili pošteno. Jarem, katerega je naš kmet tako pohlevno nosil, je počil, in ne bo dolgo, ko se bo prelomil do cela. Zato pa razumemo tak jok in škripanje v nasprotnem takoru.

Pobeljeni grobovi.

Zaloigra iz življenja slovenskega naroda.

Kraj dejanja: Maribor ob Dravi.

Osebe:

1. „Naš Dom“, po domače Fihpos,
2. „Slov. Gospodar“, njegov prečastiti oče,
3. „Štajerc“, zagovornik kmeta in obrtnikov,
4. Urša, gospodinja Fihposovega očeta,
5. Pravica, c. kr. žandarm.

I.

Pred nami je bogato opravljena in toplo zakurjena soba našega mariborskega prijatelja. Mladi „Naš Dom“ sedi pri majhni mizici blizu okna ter se uči „Velikega Katekizma“. Njegov oče se leno valja po mehki zofi, pokuša vino, ki stoji pred njim, in kadi dišeče smodke.

Naenkrat postane sinček nemiren, gleda plaho zdaj v knjigo, zdaj skozi okno, zdaj v očeta, kakor bi ga vest hudo pekla, ali kakor da bi se česa bal.

Oče zapazi otrokovo nemirnost in bojazen. Mirno ga vpraša: Kaj pa ti je, ljubo dete moje?

Sin: Ali je laž res tako velik greh?

Oče: Kdo pa ti je to neumnost povedal?

Sin: Vidite oče, tu v Katekizmu stoji, daje Bog v osmi zapovedi prepovedal neresnico govoriti.

Po teh besedah postane oče od zadrege rudeč ko kuhan rak, globoko vzdihne in jecljaje odvrne: Seveda, v vseh svetih bukvah je laž prepovedana.

Sin: A že tudi stari Rimljani so neki rekli, da je resnica hči božja.

Oče: E, kaj so le vedeli stari Rimljani! Njim še verjeti ne smeš. Ne veš, da so bili pagani ali ajdi? Če bi bili oni v naših kožah, bi bili gotovo drugače govorili.

Sin: Kam pa pride po smrti tisti, ki zmiraj laže?

Oče jezno: Kam pride? — Norost! — V pekel. Zdaj se spusti sin v glasen jok. — — —

Oče razburjen: No za božjo voljo, kaj ti je? Zakaj se tako milo jočeš?

Sin: Se lahko jočem, ker prideva midva oba v pekel. Pa vse nesreče ste vi krivi! Zakaj ste me za lažnjivca izredili? — Tu pade pred roditelja na kolena: Preljubi, zlati oče, lepo prosim, pojdiva hitro k spovedi, potem pa se poboljšajva! Ni res, da se tudi vi spokorite? Le pomislite kakšna sramota je za mene in za celo našo žlahto, ker vas ima ves svet za naj-

Prosimo vas, dragi napredni kmetje in prosimo tudi tiste ki niso z nami, ki pa še lahko bojo: 5000 K damo tistemu, ki dokaže v našem listu samo eden članek, v katerem bi se pisalo, da naj naš kmet zapusti ali zataji svoj materni jezik in naj postane Nemec, in 5000 K dobi tisti, ki nam dokaže tudi samo en članek v kojem bi se pisalo protinaši sve-ti krščanski veri.

Naši nasprotniki in voditelji kmečkega ljudstva, ki hrepenijo po denarju, kakor jelen pe mrzlem studencu, prebrali bi še desetkrat vse številke našega lista in si prizadevali nam kaj tacega dokazati. Če smo mi kedaj omenili: kmet, dobro je, če znaš, govoriti dva jezika, se pri tem nismo pregrešili. Tudi tisti, ki čez nas najbolj tulijo, tudi tisti se razen slovenščine radi poslužujejo nemščine, posebno če jim to kaj nese, pa se pri tem prav dobro počutijo. Prislovica pravi: „Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš.“ Kdor pa tebi kmet reče, da to ni res, reci mu: „Brate, ti si pasjega biča jako potreben!“

Ti pa napredujoči štajerski kmet, ne pusti se tudi po takem orožju, kakoršnega tvoji gospodi rabijo, zapeljati. Oni te hočejo obderžati tam, kjer si bil še pred par

gršega lažnjivca, ker ste bili že večkrat zaradi nesramnega laganja zaprti in ker bode te zdaj morali zavoljo vašega umazanega jezika celih šest tednov v kajho. Bog nama bodi milostljiv!

Oče prestrašen vstane, začudeno gleda in pokajlja, kakor bi ga nekaj davilo v njegovem debelem vratu: Pst, malo bolj tiho, da te kdo na cesti ne sliši! Le potolaži se! Tisto, kar stoji v Katekizmu, tisto ne velja za nas, ampak le za navadne ljudi in pa veš — za „Štajerca“. Če bi tudi za naju veljalo, bi bil mene že davno rogač vzel. Vidi se, da si za politiko malo premehek, najboljši bi bil za misijonarja. Če te že tistih par lažij o ptujskem „Štajercu“ tako peče, tedaj bi gotovo od samega strahu znorel, ako bi imel toliko na vesti kakor jaz ter nekateri najini prijatelji in pomagači. Mnogo izmed nas si res ni družega zaslužilo, kot da bi nas vrage z gnojnimi vilami obračali po peklenškem ognju. A poglej nas prav dobro: vsi smo zmiraj veseli, dobro rejeni, čedno oblečeni ter živimo brez pravega dela ali pa le z majhnim trudom; vsi smo tudi precej bogati in le tisti, ki so predobri ali pa preneumni, nimajo nič.

II.

Oče: Kdo te pa je tako vznemiril?

sto leti, ko je še tako „milo regirala robota“ in ko so kmetje bili še samo delavna živina. Danes, seveda že precej zapoznjeno, začel je tudi naš kmet in to skoz napredne časnike misliti tudi na svoje pravice, v prvi vrsti na svoje in svoje družine siromaštvo in reče: jaz pridelujem živež za vse gospode, naši sinovi prelijejo za državo največ krvi, jaz sem prva podlaga celi državi, zakaj bi ravno jaz slabše živel in bil manje obražtan kakor so drugi stanovi.

Naš kmet obrnil je in prav ima, svoj hrbet vsem tistim gospodom, ki so ga dosedaj samo izžemali. Začel je pobijati li-navstvo. Sprevidel je, da se pri njegovih, mu zapovedujočih gospodih ne gre za kaj drugega kot samo za lastni žep. Zatorej naj oni gospodje, ki na prejimenovani način hočejo udušiti to naravno kmečko gibanje, se nikar ne čudijo, ako je naš kmet prišel do prepričanja, da mu je njegov kruleči želodec veliko bližje kakor pa vse tiste lepe besede, katere so mu jih njegovi voditelji v ušesa trobili. Ti njegvi voditelji naj mu dajo prej kruha, in šele potem bo zrel za njihove komedije. Le poglejmo naše voditelje, kako oni znajo. Kadar delajo ti gospodje komu kak račun, ne vprašajo, ali si Nemec ali Slovenec, ampak plačati jim mora po njihovem tarifu

Sin: V šoli sta večkrat pravila gg. učitelj in ka-tehet, da je laž zelo grd greh. In včeraj so mi gos-pod kaplan ukazali, da se moram 8 božjo zapoved prav dobro naučiti drugače me bodejo bojda zaprli.

Oče: Paperlapa! Kaj te briga šola! Kolikokrat ti bodem moral še praviti, da so sedanje šole brez-verske, to se pravi: samo krščanske so in ne tudi klerikalne. Za nas bi jih kar nič treba ne bilo. Zakaj je neki navadnim ljudem le treba vedeti, kaj je prav, a kaj ne, ali pa znati celi Veliki Katekizem in povrh še evangelije? Ti brezbožneži potem mislijo, da se morajo vsi ljudje — tudi midva in naši prijatelji — ravnati, po naukih Kristusove vere. To pa ne gre, ker dvema gospodoma človek ne more slu-žiti. Kako prijetno bi bilo za nas klerikalce, če bi ljudstvo ne znalo ne brati, ne pisati, ne raču-niti, ne misliti, če bi ne vedelo ničesar o božjem svetu in o božjih postavah in tudi ne, kaj se je že imenitnega po zemlji godilo! Vse bi ti verjelo, kar bi mu le hotel reči, in vse bi voljno storilo, kar bi mu ukazal. Kako pa je zdaj ta „pokvarjeni“ svet? Zdaj te dobijo takoj, ako si se še tako pametno zla-gal ali pa besede še tako dobro zasukal. Zato pa sovraži šolo, šuntaj proti njej! Seveda moraš to pa-

vsak ednako, četudi bi bil Turek. Če se ozremo malo dalje, kakor smo dosedaj vajeni bili, zapazimo društva različnih stanov, katera so ustanovljena samo za njih gmotni blagor. Tako ima duhovščina, advokati, učitelji itd. svoja društva, kojih udje so različnih narodnostij, pa ovi gospodje, kadar se gre za njihov žep, se prav dobro zastopijo. Seveda, samo ti uboga kmečka para, samo tebi kaj tacega ni dovoljeno, samo ti moraš za one po kostanj v žrjavico hoditi in vedno vpiti: „Živijo! Živijo!“ pa čeprav nimaš soli pri hiši.

Čas je tedaj, da se še bolj zdramiš in še bolje spoznaš tvoje zapeljivce. Tistemu pa, bodi si on že bel ali črn, tistemu, ki te bode hotel v svoje zanjke loviti in rekel: vera, narodnost je v nevarnosti, rešimo si te blaginje. Vsakemu takemu kar odkrito povej: Ne vera, in ne narodnost je v nevarnosti, v nevarnosti je samo tvoj žep. Konečno pa mu še pristavi: tudi tebi bo prišel dan plačila in ta dan je blizu, kajti „Mi vstajamo, zato pa je vas — strah!“

Kmeti shod v Konjicah.

Pod tem naslovom prinesel je „Slov. Gospodar“ dne 22. januarja v št. 4 članek, v katerem je popisal zborovanje katoliško — političnega društva v Konjicah. Kakoršnega pomena je bilo to društvo, se lahko sodi

metno napraviti. Zdaj hujskaj ljudi za 6letno šolo, ko dobimo to, za štiriletno, ko dosežemo tisto, pa navdušujemo narod za dveletno in na zadnje pa ga nahujskamo sploh zoper vsako šolo. Da celo šuntanje malo lepše izgleda, pa na vso moč kričimo, seveda samo nalašč: dajte nam meščanske šole! dajte poljedelske šole, več izobrazbe! itd. Te besedo smemo le kričati, za uresničenje takih želj ne smemo delovati, ker Bog nas varuj dobro šolanih kmetov in obrtnikov! Le poglej v mesta, trge in na premnoge velike kmetije! Ti pametni „neverci“ nočejo nama skoraj nič verjeti. In če dobro šolanemu človeku kaj rečeš, ti postane še hud in se izgovarja na znanost, na Katekizem in na sv. pismo. Ako bi pa takšen ošabnež ne znal brati sv. bukev, ako bi ne vedel, kaj je resnica in kaj laž, bi se ne mogel nad teboj zarežati; „Lažeš, ničvredni farizej!“ Toda zelo zvito moraš hujskati, kajti ljudje bi nas hitro spoznali, češ: radi bi meščanske in poljedelske šole ter več izobrazbe, pa hočejo sedanje ljudske šole še poslabšati; to nikakor ne gre skupaj, ker tisti, ki želi iti v meščansko ali v poljedelsko šolo, mora prej že precej znati in zato dobro ljudsko šolo obiskovati, drugače ga ne

že iz tega, da sta bila tam glavna govornika neki polkmet J. Onič iz Laporij in znani prefekt iz Maribora, g. Anton Korošec. —

Klavernega govora J. Onič-a ne bomo omenili, mož je sicer sam na sebi pohlevna dušica, ali njegov političen vid sega ja komaj tri centimetre čez nos. — Mož tudi ni kakor članek „Slov. Gospodarja“ pravi, v imenu političnega društva slov. bistriškega se shoda udeležil, temveč klerikalno društvo slov. bistriško, kojega novovoljeni predsednik da je zastopal. — Kakor se sliši so začeli v slov. bistriškem okraju bistroumnejši kmetje klerikalnim društvom hrbte obračati, ter se za osnovev naprednega kmetskega društva pripravljajo. In ravno to razmerje prefekt A. Korošec v Konjiškem zborovanju jako kritikuje, kajti tudi konjiškega zborovanja se je udeležilo nekaj kratkournih podrepnikov, razumnikov ali sploh bistroumnejših kmetov, o joj, — o joj, — ni bilo. G. Korošec kot nezrel neskušen politikar ne ve kje je vzrok tem razmeram. Mi omenimo nekaj stavkov Koroščevega govora. Korošec pravi: Veličastnih sijajnih zborovanj, na katerih bi se ljudstvo ogrevalo ob narodnem ognju svojih najboljših sinov, svojih razumnikov, takih zborovanj in več. — Če se priredi kje kako zbrovanje, komaj in komaj se vjame govornik. In na zborovanju vidiš pač kmete, vidiš priprosto ljudstvo, a izmed razumnikov jih pride le celo majhno število med zborovalce. Slovenski razumnik se ugiba kmeta. Mi g. Korošec temu mnenju popolnoma pritrjujemo, ali jako ga obmiljujemo, da s tem izda svojo zeleno politiko. G. Korošec, s tem Vašim mnenjem pokažete, da niti nimate najmanjšega uma v političnem položaju. Vidi se, in tudi je znano da se nikdar ne udeležujete drugih zborovanj kakor od Vas upeljanih, ktera se upeljujejo, da se kmet zapeljuje, in sploh priprosto kmetsko ljudstvo — slepi. Sami priznate, da se nahaja

morejo sprejeti v višje šole. In če kdo to resnico izvoha, ti lahko reče: „Norec“ ali pa „fej lažnjivec“ Najpametnejše je, če si takšen kakoršni so oni najini prijatelji, kateri zmiraj in povsod vpijejo: „Proč s sedanjo brezversko šolo!“ sami pa le neradi hodijo krščanskega nauka podučevati ali pa verski pouk zanamajajo, kolikor morejo. Posnemaj tudi tiste posvetne najine prijatelje, ki pravijo, da je šola brezverska, oni pa živijo, kakor bi še ne bili nikoli slišali imeni Bog in Jezus Kristus. — Zastopiš?

Sin: O, prav dobro sem vas razumel. — Veste kaj?

Oče: No, kaj pa?

Sin: Ali bi ne bilo dobro tedaj, če kakšno nemumno ali od starišev zapuščeno otroče kako lumparijo napravi, reči in v svet trobiti: vidite, ljudje božji, naša brezverska šola je tega kriva! Ker je zdaj veliko ljudi na zemlji, in se vsaka tudi najmanjša stvar hitro po časopisih izve, bi lahko nevedne bralce zmiraj nad šolo le učitelje ščuval. To bi precej izdalo.

Oče: Dobro, saj pravim, ti si že zdaj vsega vraga natlačen. Me zelo veseli, da si tako bistre glave. Tvoja misel je sicer zlata vredna, a za sedanje čase

v Vaših zborovanjih le priprosto ljudstvo, in da razumnikov ni. To je resnično. Pridite pa Vi g. Korošec na kako drugo zborovanje, videli bode tamkajšne razmere. Videli bode veliko število priprostih, veliko število bolj izobraženih kmetov, kakor tudi razumnikov nikakor ne manjka. Tam dobi besedo vsak govornik, preudarja se, kaj je in kaj bi bilo kmečkemu stanu v korist. Tam ni svetohlinstva in hinavstva. Tam se ne obetajo nebesa, in se ne straši s pekлом. Tam se ne šunta in ne punta ljudstvo. Ne ščuva se slovenski kmet zoper nemškega. Celo drugačno je na Vaših klerikalnih zborovanjih. Na istih ni drugega govora kakor šuntarija in puntarija.

Tam znajdejo se le klerikalni svetohlinci in politični kratkoumneži; tu in tam kak najet govornik in od klerikalnih posojilnic odvisen kmet. Govorit se sme le to, kaj samo klerikalcem ugaja, brez preudarka, jeli kmetškemu stanu koristno ali škodljivo. Vaši govorniki so večinoma mladi kaplani, kateri si druga še skusili niso kakor da so plezali 16 let po šolskih klopeh na stroške drugih. Ako je prišel ali še pride kak razumnik ali sploh kak bistroumni vsled dolgotrajne kušnje politično izurjen kmet in govori v korist kmeta, napadeta istega, kakor so napadli nekdanji farižeji Kristusa in ga potem vlačite po vaših smrdljivih lažnjivih in strupenih časnikih. In to je vzrok da od klerikalnih zborovanj razumniki izostajajo. G. Korošec! Slovenski razumnik se ne ugiba kmeta kakor Vi pravite v Vašem govoru v Konjiškem zborovanju; pač pa se ugiba Vašega klerikalnega zborovanja iz goriomenjenih vzrokov. Krivi ste sami; in če bode farižejsko-klerikalna druhal, ktera se širi v veliko sramoto in škodo prave častivredne duhovščine, in v pogubo človeškega reda v prvi vrsti milega obžalovanja vrednega slov. ljudstva tako sramotno, lažnjivo in

gnusno politiko postopala, izostalo še bode polagoma priprosto kmečko ljudstvo od klerikalnih zborovanj in sicer v bližnji bodočnosti. Klerikalno postopanje ljudstvo zasleduje, in vsak slaboumnež v kljub svetohlinstva sprevidi da je večinoma vse skrunjenje Kristusove svete vere in oderuštvo ubogega kmetškega ljudstva. Umen in omikan svet tem hinavcem tako več ne veruje, zategadel vlegla se je ta druhal na priprosto kmetško ljudstvo, da ga do belih kosti ogloda. Ti so pravi barantači v hiši božji.

Dalje pravite g. Korošec v Vašem govoru v Konjicah: „Zdi se, da se je tudi na Spodnjem Štajerskem obrnila zemlja, narodno navdušenje se je vselilo med kmetško ljudstvo, narodna zaspanost pa med našo slovensko razumništvu. G. duhoven Anton Korošec in glavni urednik „Slov. Gospodarja“: kaj neki govorite in tudi pisarite v Vašem lažnjivem listu v narodnosti. Ali ni to naj to večjo hinavstvo? Kaj je Vaši klerikalni stranki za narodnost, za Slovence sploh. Poglejmo le žalostne narodno politične razmere na Kranjskem ktere so okužile že Spodni Štajer. Poglejmo kako nesramno napadajo na Kranjskem klerikalni listi in tudi ta lažnjivi „Slov. Gospodar“ in „Naš Dom“ vrle najpoštenejše napredne Slovence, ko se pri tem pajdašijo z Nemci in z najslabšimi sloji samo če se klerikalcem uklanjajo. — Ti klerikalni hinavci so se združili pri zadnih deželnozborskih volitvah v Idriji celo s socialdemokrati, samo da so vrgli napredne Slovence. In vi peklenski hinavci se še hlinite slovenskim odrešenikom in zlorabite in oskrunjate v isti namen sveto cerkev in sveto vero!?

Nadalje govorite Vi g. duhoven Korošec v zborovanju v Konjicah: „Sedaj niso časi da bi smel tudi naš kmet dremati s svojim razumnikom. Ako hoče

ni, ker ljudje niso več tako neumni, kakor so bili še pred par leti, in tudi učitelji si ne pustijo več pljuvati po nedolžnem v obraz. Zdaj mora biti človek že proketo zabit, da bi ne spoznal, da ni šola kriva hudodelstev učencev in mladine sploh. Kdor nima blata v glavi, tisti tudi dobro ve, da so otroci pošteni in skrbnih starišev zmiraj pošteni, in da je sad hudobnežev takšen, kakoršno je drevo, na katerem je rasel. Si li že videl kedaj viseti na lesniki zlate parmene, ali pa na črnem trnu laške češplje? Koliko le more učitelj poboljšati v tistih par uricah otroka, ki doma nikoli nič poštenega ne vidi? Razun tega bi se še našli taki hudomušneži, kateri bi ti kar odkrito zabrusili pod nos: „Glej, glej, kateheti so krivi, da so ti otroci tako hudobni. Zakaj jih niso pri krščanskem nauku in pri spovedi popravili?“ Zato pa o tej zadevi le pametno molčiva! V prešnjih časih sem jaz sicer tako hujskal.

Sin: Zakaj pa zdaj ne več?

Oče globoko vzdihne: Zato, ker žalibog ne gre, pač pri najboljši volji ne gre več. Po drugod še moji prijatelji delajo tako. A pri nas so nastali hudi časi. Ko bi pač ne bilo na svetu „Štajerca“ in „Rodoljuba“!

(Dalje prihodnjič.)

Modri sodnik.

Bogat mož v jutrovej deželi je iz neprevidnosti zgubil večjo vsoto denarja, ki je bil zašit v robcu. Kakor je navada, dal je svojo izgubo oznaniti in obljubil poštemu najditelju lepo plačilo in sicer sto zlatov.

Pri njem se je oglašil dober in pošten mož. „Tvoj denar sem našel. Mislim, da je ta. Toraj vzemi zopet, kar je tvojega.“ Tako je govoril ter bistro in veselo gledal, saj je imel čisto vest. Tudi bogataš se je nasmehnil, a le zato, ker je dobil izgubljeni denar. Kakšen poštenjak je bil, bode hitro spoznali. Počasi je štel denar in med tem urno premišljeval, kako bi zvestega najditelja ogoljufal za obljubljeno darilo. „Dober prijatelj“, dejal je nato, „v robcu je bilo osemsto zlatov zašitih, jaz jih pa najdem zdaj le samo sedemsto. Vi ste gotovo šiv razparali in si vaših sto cekinov nagrade že sami vzeli. Prav ste storili. Bog vam poplačaj!“ To ni bilo lepo. A tudi naša povest še ni končana. Poštenje je največ vredno, in krivica kaznuje svojega lastnega gospoda.

Pošteni najditelj, kateremu ni bilo toliko za obljubljenih sto zlatov, ko za njegovo neomadeževano,

pri svojem delovanju posebnega uspeha, treba mu je dvojih reči: združenja in izomike.

G. Korošec! Ali ni to Vaše govorjenje in pisanje naj večje hinavstvo? Kako bi se naj slov. kmet združil? Ali ne branijo kmečkega zborovanja z vsim pritiskom klerikalci s svojimi klerikalnimi listi v prvi vrsti „Slov. Gospodar“ in „Naš Dom“ kojih glavni urednik ste Vi g. Korošec. — Vi in Vaši listi ne ščuvate neprenehoma samo Slovence proti Nemcem, temveč Slovence med seboj, dobro vedoč, da, ako bi se združili vsi kmetje brez ozira na narodnost, storil bi se hitro konec kmetskemu oderuštvu, kterege zablja svet, v prvi vrsti pa klerikalec. Ravno tako brani se kmečki izomiki klerikalec s svojimi časniki in lažmi. Sploh je še kmet v primeri z drugim svetom premalo omikan, in zakaj, to le samo iz teh vzrokov, ker je žalibog vodstvo slovenskega ljudstva najdalje in naj bolj v rokah klerikalcev.

Dalje prihodnjič.)

Razne stvari.

Morilci, ki so bili pri zadnjem porotniškem zasedanju obsojeni — pomiloščeni. Kakor naši bralci vedo, je bilo pri zadnjih porotniških obravnavah obsojenih šest oseb na smrt na vislice in to večinoma zaradi naravnost grozних umorov — tu se spominjamo samo le ene družine, ki je svojega človeka umorila, razsekala, kuhala in svinjam pokladala. Cesar je tedaj pomilostil pet oseb in so se jim smrtni kazni spremenile v daljše težke ječe. — 57letni tesar Jakob Gerlič iz Tronkove pri Sv. Lenartu, ki je svoj ljubi, slaboglasni posestnikovi ženi Heleni Kocbe, z namenom jo umoriti, preparal trebuh, vsled česar je umrla in bil obsojen na smrt, se mu je sedaj odmerilo dvajset let težke ječe. — Posetnik Jernej Letnik in njegova hčer Alojzija Dajčman bila sta zatožena, da sta moža slednje imenovane po živinsko umorila, v tem ko sta ga s sekiro zasekala. Jernej Letnik bil je obsojen na smrt na vislicah, njegova hčer pa je bila oproščena, ker so porotniki to zadevajoča vprašanja zanikali.

dobro ime, je zatrjeval, da je zavitek našel, kakoršnega je prinesel, in da ga je prinesel, kakoršnega je našel. Oba sta ostala pri svojih trditvah: jeden, da je bilo v robcu osemsto zlatov zašitih, a drugi, da ni zavitka poškodoval in od denarja ničesar vzel.

Tu je bilo težko razsoditi. Pa modri sodnik, ki je najbrž spoznal poštenost bogatašev, zvil je stvar tako-le: oba sta morala na svoje trditve priseči, in potem je rekel: „Toraj, če je jeden izmed vaju izgubil osemsto zlatov, drugi pa je zavitek z le sedemsto cekini našel, tedaj ne more biti ta denar oni, do katerega ima prvi pravico, Ti pošten prijatelj, vzemi denar, katerega si našel, zopet nazaj in ga dobro shrani, dokler ne pridé tisti, ki je le sedemsto zlatov izgubil. In tebi tu ne morem družega svetovati, kakor da mirno potrpiš, dokler se ne oglasi najditelj, kateri je našel tvojih osemsto cekinov. — Tako je govoril sodnik, in njegova je obveljala. Hebel.

Vsled pomiloščenja pa se je sedaj Jerneju Letniku smrtna kazen spreobrnila na 20 let težke ječe. — Največjo pozornost pa je obudila obtožba proti morilni družini, Alojziji Germič, Mariji Rantuša, Franc Lovrencu in Jožefu Holc, kateri so moža prvoimenovane obtoženke umorili, truplo razsekali in ga potem dali svinjam žreti. Žena umorjenega, Alojzija Germič, koja je pri umoru sodelovala, obsojena je bila na štiri leta težke ječe. Gluhonemi Franc Lovrec, kateri je na nagovarjanje teh žensk Germiča umoril, obsojen je bil na smrt, med tem ko je njegov brat Jožef Holc, ker se mu vsled pomankanja dokazov sodelovanje ni moglo dokazati, bil oproščen. Francu Lovrecu seje sedaj smrtna kazen spremenila na petnajst let težke ječe. — 36letna gostija Marija Vrtič iz Pobreža bila je obsojena na smrt na vislice, ker je svojega tri tedne starega otroka umorila, ga z velikim kamenom vred zavila v ruto in vrgla v z vodo napolnjeno jamo. Ta smrtna kazen spremenila se je sedaj na petnajstletno težko ječo. — 46letna gostija Marija Kerček iz Spodnje Polskave in njena 24letna hčer enakega imena, bile so zatožene da so novorojenega nezakonskega otroka slednje imenovane s pestmi ubile. Hčer je bila obsojena pet let težke ječe, njena mati pa na vislice. Najvišje svdišče je sedaj potom pomiloščenja to kazen materi znižalo na dvanajstletno težko ječo. — Proti smrtni obsodbi tistega Antona Mikleniča, ki je bil zatožen, da je svojo ženo vrgel v Dravo, naredila se je pritožba ničnosti in se bode pri najvišjem sodišču o tej stvari obravnavalo na Dunaji dne 26. februarja.

Premog se našli v Žerovincih pri Ormožu. Govori se da je premoga tam veliko in da je prav dober. V kratkem bode se začelo že s kopanjem. S tem bode ptujski okraj pridobil veliko.

Poročilo ptujskega sejma. Na živinski in svinjski sejmu dne 5. februarja se je prignalo: 602 komadov govedi, 409 prašičev in 117 konjev. Trgovina je bila je srednja, česar je bilo vzrok slabo vreme. Kupljena živina poslala se je v Gradec, Lipnico, Gross-Florjan, Dunaj, Solnograd. Prihodnji svinjski sejem bo dne 12. februarja. Prihodnji živinski in svinjski sejem dne 19. februarja. Na te sejme se v velikem številu vabijo kupci in prodajalci, ker je upati da se vreme zboljša.

Zopet nesreča na železnici. V Lonču (Deutsch Laudsberg) na progi Gradec-Köflach je pri nekem tovarnem vlaku eksplodiral kotel lokomotive. Strojvodja Wirth, sprevodnika Delešina in Schneider ter kurjač Pichler so bili ubiti. Kotel je odletel 300 metrov daleč na vrt neke tovarne za žveplenke, se tam zadrl v zemljo, potem odskočil v zrak in še le potem ostal zapičen v zemlji. Trupla so bila grozno razdejana. Od stroja so ostala samo kolesa.

Črevljar, ostani pri svojem kopitu! V nekem kraju Savinjske doline ustanovili so klerikalni kolovodje mlekarsko zadrugo. To bi bilo sicer lepo in hvalevredno, če bi se bilo storilo iz resnične ljubezni do kmeta in pa na trdni podlagi. Ker pa ni bilo klerikalcem še nikoli mnogo mar za blagor ljudstva nego v prvi vrsti za to, da bi ga imeli pri raznih

volitvah na svoji strani, so tudi njihove naprave le pesek v oči. Tudi naša zadruga je bila zelo površno urejena, t. j. njeni očetje niso najprej preskrbeli za sirarno pripravnih prostorov in kar je še najvažnejše, niso pridobili stalnih kupcev, da bi zamogli vsaj en del masla in sira za gotovo prodati, ker te reči se hitro skvari. Ne čudimo se tedaj, če je imela zadruga veliko izgubo. Pripoveduje se celo, da bodo morali posamezni zadružniki plačati po 150 kron. Koliko je na tem govorjenju resnice, še zdaj ne vemo, a vendar mora izguba prav velika biti, ker se je poleti pokvarilo mnogo sira, katerega so morali potem zakopati v — gnoj. Tudi to je za kmete velika škoda, ako prodajajo mleko za tako nizko ceno, kakoršno je imelo zadnji čas v ti zadrugi. Veliko pametnejše bi napravili, ako bi bili doma izdelovali maslo, posneto mleko pa davali svinjam. — Natančno poročilo o tej klerikalni napravi priobčimo, ko prejmemo natančnejše podatke. Tebe, dragi kmet pa opominjamo: Ne daj se od vsakega kričača in priliznjenca zapeljati! Veliko je takih ničvrednežev, ki se ti prilizujejo, da bi jim dal mastnega dobička, bodisi v obliki blaga ali denarja, bodisi na ta način, da voliš njihove prijatelje in podrepnike v občinske in okrajne odbore ali pa za deželne in državne poslance. Škodo pa trpiš le ti. — Kadar se pridejo ti hinavci k tebi sladkat in te za svoje umazane namene pregovarjati, pokaži jim vrata ter jim za slovo mesto pozdrava večkrat zakliči: „Šoštar, ostani pri svojem kopitu!“ Ako pa želi več kmetov ustanoviti kako zadrugo, recimo mlekarstvo, vinarsko ali sadjarsko, tedaj se naj najpoprej obrnejo na deželni odbor, da jim pošlje potovalnega učitelja, ki jim bo celo zadevo razložil. V naši deželi imamo dva taka strokovnjaka na razpolago: gosp. Jelovšeka za živinorejo in mlekarstvo, gosp. Beleja pa za vinorejo, sadjarstvo in poljedelstvo; ta dva gospoda vesta o kmetovalstvu stokrat več nego vsi klerikalni ljudski onesrečevalci skupaj. Potovalnega učitelja dobite brez vsakih stroškov. Potem se je treba pobrigati za nekaj stalnih kupcev. V tej zadevi je dobro skleniti pogodbe z velikimi mestnimi trgovci živeža in krčmarji ter prositi trgovske in obrtne zbornice za tozadevno pomoč. Sploh pa dobimo novo zadružno postavo, katero vam bode „Štajerc“ že pojasnil.

Kdo je boljši? »Slovenski Slepac« ki je izišel v Mariboru dne 30. januarja piše: »Kdo je boljši? «Štajerc» si že ne ve drugače pomagati proti nam, kakor da kaže svoje škodoželjno veselje nad obsodbami, ki so zadele nekatere sodelavce naših listov. Dovoljujemo si tu staviti »Štajercu« uganko: Nedavno se je bralo o velikem goljufu Kečkemetiju, ki je ukradel veliko tisočakov, pa roka človeške pravice ga ni dosegla. Pred kratkim je pa na Spodnjem Štajerskem nek sicer pošten in skrben kmet vstrelil zajca, ker mu je škodo delal. Zavoljo tega je bil obsojen na tri mesece zapor. Povej nam, »Štajerc«, kdo ti je poštenjši in ljubši, neobsojeni Kečkemeti ali pa obsojeni kmet?« — »Štajerc« mu tedaj to uganko reši tako le: »Štajerc« tistega kmeta, ki je

ustrelil zajca in potem bil zaprt, obžaluje, ker je to storil najbrž iz lahkornosti, posebno če je to storil na svojem posestvu. Požiga pa ni nikogar sumil, kakor ti. Da pa nimamo tudi pri zajcih za kmeta ugodnejših postav, so krivi kmečki zastopniki. Vidiš ljubi »Gospodar«, tu si ti tudi kriv, da kmet nima takih zastopnikov, ki bi vse svoje moči napeli le za kmečke koristi. Kar se pa tistega goljufa Kečkemeta tiče, ki je poneveril čež pol milijona kron, ti pa »Štajerc« čisto tiho na uho pove: Tudi Kečkemet bo prišel na vrsto, če ne zdaj, pa poznej. Če bi pa Kečkemet z tisto vsoto k tebi prišel, bi gotovo bil boljši — ti!

Od Sv. Marjete pri Ptuj. »Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce!« pravi stari pregovor. Našemu gospodu k Kranjčku pa to gotovo ni znano, sicer bi ne rogovil in ne zburjal duhov. Izročeno Vam našo mladino, našo diko, naš ponos, rabite za orožje za svojo politično nestrpnost. Kam bo prišla naša nedolžna mladina, otroci tistih starišev nad ktere Vi po njihovih otrocih svojo jezo stresate! Kristus je rekel: »Pustite otročiče k meni!« Vi jih pa kot njih duševni učenik na tak način tirate od sebe! Kako naj ima potem tak otrok še kaj veselja do učenja? Še celo odrasčenemu možu mora, ako se ž njim tako postopa, srce zakrkniti, kaj še le nerazodni mladini? — Kako se to vjema s krščansko ljubeznijo, ako Vi, Vam le v poduk izročeni deklicam trgate glavničke z glav? Kako pridete vi do tega, da ubogim šolarčkom v svoji fanatični ljubezni (?) trgate zavoje s knjig, koji obstojijo slučajno iz popirja Yam nepriljubljenih časnikov in vprašujete otroke če njihovi stariši berejo napredne liste, posebno »Štajerca«? Upamo da se v prihodnje poboljšate, drugače pribili (povedali) bomo še take, kar bode žalibog za Vas prav nelepo. Mi smo spoštovali in še bomo spoštovali čast. g. duhovnike, ali ljulike med pšenico nemoremo trpeti. Mi smo verni kristjani in tudi znamo razločevati kaj je prav in kaj ni prav ter tudi dobro vemo, da »Štajerc«, kterege Vi tako grozno preganjate, resnično le za kmečke koristi piše. Brali smo ga, in še ga bomo bomo brali, če smo njegovi naročniki ali ne in mu tudi dali prav, če bo to Vam ljubo ali ne. — Vas, visokočastiti, od nas vedno spoštovani gospod župnik, pa prisrčno prosimo — ker ste temu gospodu naprej postavljeni — naredite temu, za duhovniški stan nelaskavemu počenjanju konec. Za sedaj pero odložimo. — Več prizadetih starišev.

Sv. Vrban blizu Ptuja. Že lansko leto meseca februarja ali marca je en ondotni fant žalostno zjavkal, da se tam ne more nobeno društvo osnovati, ker so Vrbanjčani zaspanci, da jim luč zavednosti in narodnosti vgasuje, — vera ginjeva in se „Štajerc“ po hišah šopiri. Tega fanta v znani obleki pa je kmalu potem „Štajerc“ tako zdatno oklestil, da si v svoji znani obleki ni upal na svetlo, da bi „Štajerca“ s črnolom poškopil, ki je historične kraje, kakor ločki vrh, okolico farovža in nekedanjo ledrarijo obhodil. Čudno pa se mi zdi, da ondotni navdušeni fanti v

„Slov. Gospodarju“ od 30. jan. štev. 5 se svojim vojskovodjom črez leto dan zopet tožujejo, da še se zmir ni našlo dovolj zanesljivih mož in fantov, da bi začeli brune tesati, deske hoblati za stavbo barke „arhe Noe“, v kateri bi se dobri Vrbanjčani pred občnim potopom „Štajerca“ strašnega pogina rešili! Ali Vas verbanjske fante ne poliva rudečica, da zavoljo nekih par nemčurjev ne morete dobiti dobrega in terpežnega lesa za tako zaželeno ladijo: „bralnega društva!“ So lani imenovani gospodje, kakor je bil izgledni, šaljivi narodnjak in pesnik Volkmar pred davnim časom, potem v noveji dobi gospodje Gr...r. Ko...n, Zm...k in drugi, tako milo upljivali v okolici, da bi se bili fantje in dekleta predramili do živega in pomagali osnovati društvo v krščansko-slovenskem duhu?! Fantje! Vi pravite: „veliko se jih je že prepričalo o zvitem lisjaku „Štajercu“ — sodnije še ne — a o hinavščini „Südst. Presse“ in o „Slov. Gospodarju“ dovolj. Fantje, zakaj si dajate vsilovati spise od znanih klopotcov, ne smešite sebe in svojih pajdašov pred ljudmi, ki dobro razsodijo, da tako pravilni spisi z izbranimi izrazi si v ljudski šoli noben fant ne prisvoji, če se je še tako marljivo v vseh predmetih izsolal. Izjeme so redke. Ko bi ondotniga g. nadučitelja in njegove častite kolege spoznal, poprašal bi jih, ali je verbanjska mladina zmožna tako pišavo. Imenovani gospodje bi gotovo rekli: Mi vadimo in učimo učence v slovenski pisavi, kolikor je le mogoče; ali tako pišavo si še fant le prisvoji, če je nekaj v višjih šol študiral! Ker Vi fantje na dalje pišete: „Ali še hočete Vrbanjčani dalje ostati pod „Štajercovo“ zastavo, katere geslo je: zatreti med prostim ljudstvom vse, kar je „krščansko slovenskega duha.“ O joj! kateri klopotec Vam je take laži našepetal?! Veri, krščanskemu duhu in slovenščini „Štajerc ni sovražen. Kaj pa bi tudi proti tem fundamentnim stebrom človeške družbe „Štajerc“ zamogel opraviti!? Kaj? Kaj takega le oni trdijo, ki sami v svojih časnikih sovraštvo in hujskanje proti drugači mislečim trobijo — da je v zmoto spravijo — katere pa ravno „Štajerc“ po pravici močno pošegeče in pa že veste kdo nje oistro pokori. Berite „Štajerca“ štev. 2 Vi gedeonski Vrbanjski fantje; potem pa presodite, so li taki ljudje — ali čem reči gospodje, pred Bogom in pravičnimi ljudmi pravi nđi katoliške cerkve in sinovi slovenskega rodu, ki laži in natolcevanje v svojih časnikih pisarijo in sovraštvo med ljudmi zbujajo, ki bi radi mirno in zložno skupaj živeli! Na dalje pravite nepremišljeno: Poglejmo v zgodovino! Res imamo slavnih mož, ki se niso sramovali pred svetom spoznati, da so slovenske matere sinovi.“ Pri-trdim Vam to: Ti slavni možje pa se tudi niso sramovali prav skrbno se učiti jezika nemških mater s kojim so dospeli v častne službe in stanove. Kaj bi počeli dan danes slovenski sinovi, recimo mašniki, učitelji, uradniki, kupčevalci brez nemškega govora in pisave?! Če Slovenec nemški jezik toliko sovraži, zakaj pa se ga tedaj uči? Ravno najbolj narodni slovenski gospodje dajejo svoje sinove v daljne nemške šole. Zakaj? Sodite ljubi verbanjski fantje pametno in ne verjamite vsega Vašemu enostransko mislečemu

vodju. Konečno Vam tudi jaz zaključem! Vse za vero, pa za pravo božjo vero, ne lažnjivo človeško, vse za dom — za mirni Dom — v kojem ljubezen in prijateljstvo brez ozira na narodnost biva in zadnjič tudi vse za cesarja, ki vse narode brez izjeme po očetovsko ljubi in nje hoče srečne imeti, vse pa kar ljudstvo znemirja, sovraži. To brez zamere. S. T.

Od Sv. Jerneja pri Konjicah. (Dalje.) V omenjenem dopisu naziva me ta hujskarski dopisun za pobožnega kristjana! Vprašam ga, kaj pa njemu mar, sem li kristjan, ali pa luteran? vsak bo za sebe odgovor dajal. Ako mu pa ljubo, sem vsaki dan pripravljen, se ž njim v krščanskem nauku poskusiti. Kar pa se tiče opravka in skrbi za cerkev, faro šolo in občino, pozivam ga, naj mi pripelje in pokaže enega farana, koji je toliko storil za vse kakor jaz. Kdo je vredil zopet faro, ko je bila med štiri sosednje fare razdeljena. Kdo je skrbel in se trudil za duhovnika, kojega pet mesecev ni bilo tukaj; menda dopisun? Kdo je vredil tako zanemarjeno občino, ki ni imela družega nego občinski pečat, gotovine v blagajnici pa toliko kakor nič. Jaz pa sem skoz deset let mojega županovanja zapustil nasledniku vkljub velikih stroškov nove šole vendar še 855 gld. gotovine. Ravno tako se mi je godilo pri načelstvu krajnega šolskega sveta. Petkrat som že bil šolski načelnik; česar sedanjih posestnikov gotovo nobeden ne bo in mislim, da sem v teh dobah tudi storil mojo dolžnost, ker sem večjidel vsakokrat prevzel zanemarjeno šolo in pa sitnega učitelja, kojega drugi načelniki niso mogli odpraviti. Ako me pa zato kdo ljubi in rad ima, mi je za to toliko, kakor za lanski sneg. Manj ko me kdo ljubi, ljubše mi je, kajti takrat imam mir pred ljudmi, ki me še vedno hodijo nadlegovat, zdaj za eno, zdaj za drugo. Ker sem sedaj že 67 let star, nisem zmožen več kakega posla, bi pač temu nesramnemu dopisunu, ki hujska in obira mirne ljudi, koji mu nič ne storijo, priporočil spoštovanje do starosti, kajti pregovor pravi: Kdor starost ne spoštuje, je sam včakal ne bo. Temu dopisunu bi se prav prilegla zgodba o starem „Elizeju“ v mestu Betel, kaka kazen je zadela zaničevalce starosti. Tukaj še moram omeniti, da sem v teku mojih 67 let tukaj že doživel ednajst duhovnikov, župnikov in provizorjev. Med temi dva rogovileža. Enako tudi deset nadučiteljev ter med njimi ravno tudi dva sitneža. Pa v politiko in občinske volitve se še nobeden gori omenjenih ni vrival, kakor sedajni. Dragi mi „Štajerc!“ le urno naprej. Pridno podučuj kmete in pa odpiraj jim oči in ušesa, da vidijo in slišijo, kar jim je na korist. Kmetje pa si obilno naročajte „Štajerca“ in se po njem ravnajte, ako hočete priti do zaželenega cilja. „Gospodarja“ in „Fihposa“ pa vrzite v peč in še pepel na tak kraj raztrosite, da vam ne bo zapustil kakega strupa. O priložnosti še kaj več. F. B.

Najnovejša postava. Zdaj se mnogo govori o ukazu, da bodo morali v vseh krajih, kjer imajo konsume, o polnoči streljati z malimi kanoni. In veste zakaj? Zato, da se ljudje zbudijo in da se

potem v posteljah obrnejo vsi tisti, ki so pili prejšnji dan konsumno vino ali žganje, na drugo stran, ker je drugače velika nevarnost, da bi jim slaba pijača prejedla želodce.

Iz Dravskega polja. Zvedeli smo, da misli v naši bližini dosedajšni deželni poslanec g. dr. Jurtela sklicati nek volilni shod. Radovedni smo, kaj nam ima povedati o delovanju deželnega zbora, ker se ga udeleževal ni in ker mu zapeljivi „Slovenski Gospodar“ vedno za petami stoji in mu zapoveduje, kaj naj, in kaj naj ne stori. Zapeljivčevi pisatelji pa drugega ne mislijo, kako bi preganjanega in do kosti obranega kmeta še nadalje vodili za nos. Zato je ta, s smrtjo se boreči „Gospodar“ tudi že v svoji prvi letošnji številki obračal ter obžaloval, da se našemu kmetu približujejo prikriti in neprikriti sovražniki, kateri ga hočejo spraviti z njegove rodne zemlje. Lažnjivec zapeljivi! saj imaš svoje poslance, po katerih si nam slovenskim kmetom obetal pridobiti naše pravice! Kje pa so sedaj tvoje slovesne obljube? Kakor se kaže, je te obljube odnesla Drava v morje in jih ne bo nikdar več nazaj. Nadalje je ta „Slovenski Gospodar“, bolje rečeno „slovenski slepar“ povdarjal, da hoče kmeta v vseh rečeh podučiti, kako bo kmet ložje svoje koristi v Gradcu in na Dunaju zastopal. Oho, sedaj, ko si kmeta popolnoma uničil in pahnil v prepad, sedaj, kaj ne? sedaj pa se naj sam izkopava!? — V pretečenem letu obiskal nas je nek višji gospod, višji profesor ter se z ljudmi pogovarjal. Pri neki priliki je rekel: „Obžalujem, da slovenski narod tako strašno prepada“. Mi smo ga nato vprašali, če on ve, kaj je temu krivo; in odgovoril nam je: „temu je kriva zapeljivost višjih oseb in zapeljivost njihovega glasila „Slov. Gospodarja“, iz katerega slovensko ljudstvo zajema svojo pogubo“. — Ali sedaj moji stanovski tovariši, še ne boste spoznali, kje so naši prikriti in neprikriti sovražniki?! Toraj vi, naši deželni poslanci, ker ste nam lansko leto toliko shodov obljubovali, hajdi tedaj ven iz svojih brlogov in spolnite vsaj to obljubo, da bomo vsaj na shodih slišali vaše zasluge, ki ste jih pridobili v deželnem zboru in mi vam bomo pri teh prilikah v obraz povedali, kako mislimo o vas. Do tačas pa še dobro preštudirajte, kako nam boste zopet pesek v oči metali.

Dravinjčani.

Biškup i Kralj. Dne 23./1. t. l. zbio je u upravnoj občini Bednja izbor narodnog zastupnika, te je tom zgodom isti izbor počastio „Biškup i Kralj svojim posjetom, te nakom dovršenog izbora odputili so se ista gospoda gore navedena „per pedes apostolorom“ do svratišta „Valenta Paske“ koji se nalazi niti u Bednji a ni u Trakošćanu, gdje su svoje prazne želudce sa jelom morali okrepiti, i tako si gosp. „Biškup“ uze jednu „devenicu“ iz tvornice g. svratištara Paske, i još tome naruči si za bolji tek jednu litru domačeg vina, nu dočim „Kralj“ uze iz dobre kuhinje jednu kiselu župu i jedan fritalček vina, nakon svoje potrebe uzeše si za popravak teka svaki po jednu „šuster-kubu“ od dva i pol novčića, te tako se razgovarate sa drugim malo nižjim i višim

slojevima našto se odputiše svaki sa svojim „Fuss aizlibanom“ da svoji kuća da tamo nastave svoje zapovedanje sa svojim kuruznicu gospodjama.

Jedan od niži slojeva.

Zunanje novice.

Oče — snubač svoje nezakonske hčere. 2. t. m. se je sprehajala na kolodvoru v Boguminu čedna gospica. Neki starejši gospod je z vidnim zanimanjem opazoval zalo stvarico, da, celo nagovoril jo je, toda ta je ostala nevljudna. Šel je za njo v kupé in je začel ondi znovič bombardovati njeno srce. Komaj pa je izpregovoril, je prišla starejša gospa gospice za roko ter je dejala vsa blede tujcu: „Gospod, to je moja hči. Ali me ne poznate?“ In zdaj se je stvar razvzhlala. Pred 19 leti je dotični gospod imel v Opavi kot študent ljubaven roman, njegov oče je plačal „posledice“ tega romana, študent je postal ugleden uradnik v Brnu, a je ostal samec in zdaj mu je pri pogledu na nezakonsko hčer najbrže oživela v spominu nekdanja podoba — njegove ljubice. Hči baje ne dobi ravno v njem ženina, zagotova pa — očeta, tudi pred postavo.

Iz beraškega življenja. V Hanovru je prišel v neko hišo berač. Kuharica mu je ponudila skledo leče v vežo, kjer je stalo v kotu nekaj dežnikov, nato je odšla. Berač je čmerno pogledal lečo. Ko se je huharica vrnila, je bila skleda že izpraznjena. „Vendar se je revež malo najedel“, si je mislila. Ob dveh pa je hotel gospodar oditi v pisarno, in ker je začelo deževati, si je vzel iz kota dežnik. Na ulici ga je razprostrl, a kako se je začudil, ko se je na njegov cilinder in lepo suknjo vsipala cela ploha — leče. Berač je namreč lečo — ker je bila zanj preslaba — stresel v „marelo.“ Dobrosrčna kuharico pa je morala takoj opustiti službo.

Pasterka potopili. Iz Belega grada poročajo, da je imel bogati izdelovalec opank Milenko Novičić v prvem zakonu sina, ki je bil sedaj že pet let star. Mačeha je dečka sovražila. Zato je dal oče sina v rejo pri kmetici Darinki Jančijič. A še tu ga je preganjala mačeha. Domenila se je s kmetico, da dečka v ribnjaku potopita. In res sta sunili dečka v vodo, kjer je utonil. Šodišče je vsako žensko obsodilo na 20 let ječe.

Zanimiva pobotnica. V 18. stoletju so bile čarobne gledališke igre, v katerih so nastopali angeli in hudiči, jako priljubljene. Da je bil vspeh tem večji, je morala vsaka končati — s pretepom. A za take pretepe, kakor tudi za druge neprijetnosti so dobili igralci posebno plačilo kar priča neka pobotnica iz tamošnjega časa, ki se glasi: Ta teden pel 6 pesnij 6 gld. Enkrat skočil v zrak 1 gld. — Enkrat v vodo skocil 1 gld. Enkrat bil polit 34 kr. — Dobil 2 zaušnici 1 gld. 8 kr. — Dobil 1 brco 34 kr. Vse to hvaležno sprejel — J. K.

Molčeča žena. V Spring Baley v državi New York je umrla pred kratkim 70letna Marija Eksa, ki je živela 30 let s svojim možem v isti hiši, a ni iz-

pregovorila ž njim niti besedice. Mož si je sam kuhal in opravljal vsa dela zase, žena pa je tudi živela zase, dasi sta živela skupaj. Eksa se je pred 30 leti zaklela, da ne izpregovori z možem ne besede več in je prisego tudi izpolnila. Vsekakor je za žensko taka prisega in še bolj izpolnitev take prisega nezaslišan dogodek!

Radi 10 kron umoril 6 oseb. Iz Peterburga javljajo: 22-letni delavec Tit Weski je prišel nedavno v vas Likalo, kjer je bil v rodbini Ivana Arminena prijazno sprejet. Iz govora domačih je posnel Weski, da imajo pri hiši le 10 kron gotovega denarja, ter da se vrne Arminen naslednjega dne iz Peterburga in prinese denar. Weski je vstal ponoči ter je umoril s sekiro hišnjo gospodinjino in njeno 15 letno hčer, 2 majhna dečka v starosti štirih in dveh let je zadavil; mater gospodinjne, ki se je zbudila in se hotela braniti, je tudi s sekiro smrtno ranil in naposled je umoril tudi s sekiro še pastirja, ki je spal v kuhinji. Nato je vzel morilec 10 kron, steklenico špirita in nekaj obleke, ter je pobegnil. Zjutra se je vrnil hišni gospodar in je našel vso svojo rodbino mrtvo. Dan nato pa so dobili morilca v neki gostilni v Viborgu.

13-leten morilec očeta. „Dubrovnik“ poroča, da je v Kotorju 13letni sin 45 letnega kmeta Pavla Petrovića na potu s polja grede napadel svojega očeta z nožem, ga zabodel ter mu vzel denarnico z 18 gld. Dečak je denar še tisto noč zapil in zabil. Ko so truplo očeta našli, je morilec takoj priznal, da je umoril sam očeta.

Cudakinja. V Parizu je umrla pretekli mesec 77letna gospodična Marija Chrétien; v njenem stanovanju so našli 10 cm. na debelo blata in* smeti ter tudi več mrtvih podgan. Stene so bile pokrite z mrčesi. Na tleh, v blatu in smeteh so dobili 64000 frankov v denarjih in 1,165.000 frankov v državnih rentah. Poleg tega je imela pokojnica tudi 7 hiš. Sodni oskrbnik in dediči so se morali vsakokrat, ko so prišli iz umazanega stanovanja umrle bogatašnje kopati in popolnoma preobleči, da so se osvobodili smradu in mrčesov.

Dolgost dneva in noči. To lahko izračunaš vsak dan, ne da ti treba koledarja. Če ono uro, ob kateri solnce izhaja, dvakrat pomnožiš, dobiš dolgost noči; kadar pa pomnožiš ono uro, ob kateri solnce zahaja, pa dobiš dolgost dneva. Če izhaja na pr. solnce ob sedmih v jutro, tedaj je noč 14 ur dolga. Če pa zahaja solnce ob petih, potem je dan 10 ur dolg.

Kakšne so ženske? Na to vprašanje odgovarjajo jako različno. Zanimiv je odgovor nekega gospoda, ki ima precej rad pijače. Ta pojasnuje: V detinskih letih je žensko bitje kakor čista voda, od 12. do 15. leta kakur limonada; med 15. in 26. letom šampanjec; od 25. do 40. likër, od 40 do 50. leta sirup, pozneje pa po 50 letu kakor denaturirani špirit.

Pes rešitelj samomorilca. Iz Skalice na Češkem poročajo, da je pred nekaj dnevi dobil mesarski pomočnik Jos. Bismalek naročilo, naj gre v okolico na-

kupit živino. Bismalek pa je na poti zašel v gostilno ter je zapil in zapravil 60 K. V obupu, da je tako poneveril gospodarju denar, je skočil v reko Sážavo. Pomočnika pa je spremljal velik mesarski pes, ki je takoj planil za pomočnikom ter ga potegnil iz vode. Pomočnik si je na to strgal obleko ter pravil doma da so ga napadli roparji ter ga vrgli v vodo. Domači so mu verjeli, saj je bil pomočnik dotlej vedno pošten. Med prebivalstvom je nastalo veliko razburjenje. Vse se je balo roparjev. Orožništvo pa je sumilo, da je pomočnik lagal, in res dognalo vso resnico. Fanta so zaprli, občinstvo pa se mu vrhu tega še smeje.

Dež z električnimi toki so na pravili v japonski provinci Tukušini. Izsilili so baje na ta način zadostno dežja.

Največja razstrelba z dinamitom se je izvršila te dni blizu Ankone. Izvrtali so neko goro ter vložili 24 centov dinamita. Razstrelba je bila grozna.

Mrtev otrok na altarcu. V Budjejevicah je našel mežnar na glavnem altarcu umorjeno dete.

Volkovi se napadli blizu vasi Užica v Srbiji ženitvansko družbo, ki se je vračala na treh saneh v mesečini domov. Nastal je brezupen boj med napadenimi in sestradanimi zverinami. Zmagali pa so volkovi, kajti od napadenih ni prišel nihče domov, pač pa je bil drugi dan sneg daleč po polju ves okrvavljen.

Smrtna kosa. Iz Sarajeva poročaje, da je umrl kalkutant pri tamošnjem deželno-računskem uradu g. Franc Pirc, bivši gardni nadporočnik rajnkega mehičanskega cesarja Maksimilijana; dosegel je 64 let. Rajnki je bil svoj čas cesarju Maksimiljanu desna roka in je bil ž njim vred v Kveretaru po generalu Eskobedu ujet in k smrti obsojen, ali poznejši prvosednik ljudovlade Juarez ga je izpustil, na kar je šel k svojemu bratu v Jelšane. Študiral je v Gorici, potem se je posvetil vojaškemu stanu; pri naših vojaki in v Mehiki je prejel več medalij. Znan je bil ta Maksov boritelj po Štajerskem daleč na okoli. Bodu mu lahka bratska zemlja!

Gospodarske stvari.

Zakaj kravi sesci popokajo in kako se temu odpomore? Odgovor: Sesci se razpokajo kravam, na sescih občutljivim, vsled nesnage in če mokre sesce zadeva hladen preprih, kar se po naših hlevih češkokrat dogaja. Dekle namreč sesce ob molži zmocijo z mlekom ter jih po končani molži ne zbrišejo, in ker hlev ni dovolj gorek, pa se koža po sescih razpoka. To se tudi zgodi, če pridejo občutljive krave, ki so se pozimi v hlevu omehkužile, spomladi na pašo, kjer brijejo še mrzli vetrovi. Prvi pogoj je toraj, da se sesci ohranijo snažni in suhi, in če so podvrženi razpokanju, se mažejo z vazelino ali s kako drugo dobro mastjo. — Pri zdravljenju razpoklih sescev je glavna reč, da se kakor hitro mogoče rabijo primerna sredstva, predno se narede globoke razpoke in rane. Seseč naj se precej namaže s svinčnim kolodijem, ki se dobi v lekarni in je sestavljen iz 1 dela goste

raztopine svinčenega sladkorja in 8 delov kolodija. Pri molži naj se prav rahlo postopa. Če so se naredile že globoke razpoke, potem je rabiti mazilo iz dveh delov alojine in dveh delov mirine tinkture, ki se pomešajo z enim delom terpentinovnega olja.

Zakaj sicer zdrave doječe svinje ne marajo jesti, ko pridejo na prosto, pa s slastjo žro zemljo. Isto velja tudi od mladičev. Kaj je temu vzrok, ali je prašičem škodljivo, če žro prst? Odgovor: Če prašiči izgube slast do krme in željno žro prst, je dokaz, da niso zdravi v prebavilih, da so ta pokvarjena vsled neprikladne krme. Prašiči imajo v želodcu in v črevih preveč kisline, in njih notranji naravni nagon jih sili, da bi jo uničili s prstjo. Vzrok pa more tudi biti pomanjkanje fosforovokislega apna v krmi. Tako pomanjkanje občutijo zlasti doječe svinje. Pokladajte prasičem redno klajno apno, katero deloma tudi odstranjuje kislino. Če prasiči žro prst zaradi premnoge kisline v prebavilih, jim pa dajte zdravilo, sestavljeno iz dveh delov suhega pelinovega drobu in enega dela moke iz krede. Tega zdravila se daje svinjam po 50 gramov in mladičem po 20 gramov na dan dvakrat.

Kako se odpravi lišaj z vratu? Odgovor: Lišaj na vratu govedi povzroča majhna živalca „pršica“. Najprej je vso lišajasto kožo namazati z zelenim milom, katero se pusti na koži 24 ur. Po preteku tega časa se napadena koža zmije s toplo vodo in hraste se odstranijo, kajti šele potem je mogoče pršicam do živega. Tako osnažena koža se namaže z zmesjo iz enega dela kreozota in 25 delov olja. To zmes dobite v lekarni. Kreozot namreč pomori pršice. Če se potem lišaj še ponavlja, je dokaz, da niso bile vse pršice pomorjene.

Kako naj se zatrejo podgane, ki so se zaredile v taki množini, da na pr. prašiče kar po životu objedajo? Odgovor: Sredstva proti podganam so: Mačka, lovljenje s pastmi, zastrupljanje in uničevanje podgan. Vsa ta sredstva je seveda znati uporabljati, drugače niso uspešna. Zlasti velja to za strup in za pasti. Podgane je počasi navaditi na kako jed, in ko so enkrat nanjo privajene, se jed prične polagoma zastrupovati. Paziti je seveda, da se z zastrupljeno jedjo ne naredi drugje kaka škoda. — Vsako past, v katero se je vjela kaka podgana, je pred novo porabo popariti s kropom, ker podgana ne gre rada v past, v kateri je bila poprej ktera druga vjeta. Trdijo, da je dobro sredstvo žive vjete podgane namazati s katranom in jih potem izpustiti. Taka podgana omaže vse rove, vsled česar se tudi druge omažejo. Ker je pa podganam katran silno zoprni in so podgane zelo snažne živali, beže iz takih rogov drugam in se druga druge ogibljejo. Dobro sredstvo jo tudi poiskati rove ter vanje vliti toliko vode, da podgane potonejo ali pa vun beže in se pri tej priliki pobijejo. V zadnjem času priporočajo daleč v rove potisniti cunjice, ki so napojene z žveplenim ogljikom. Duh žveplanega ogljika prežene vsako tako žival. Vsa ta sredstva pa ne bodo dosti pomagala, če so stavbe take, da imajo podgane dovolj skrivališč, kakor so navadno pri nas svinjaki, hlevi in stranišča. Zato je najprej ta popra-

viti in vse rove dobro zadelati. Končno opozarjamo, da je podgana izmed najbolj premetnih živalij, kateri se pride le z največjo vstrajnostjo do živega.

Žveplo v kletarstvu. Žveplo je v kletarstvu veljavno, reči smemo, potrebno. Kjer ne poznajo žvepla, tam je kletarstvo slabo in so tudi vina po tem. Neobhodno potrebno je žveplo zlasti za vinsko posodo. Pa ne samo za žveplanje prazne posode ampak tudi za žveplanje vina rabi žveplo. Pri tem pa je paziti, da se prav ravna. Vsled žveplanja se v vinu naredi žveplenokisli kalij, ki da vinu kosmat, praskajoč okus. No, to še gre, a nikakor ni točiti ravnokar zažveplanega vina, v katerem je prosta, s kalijem še ne spojena žveplena sokislina. Tako, pred kratkim zažveplano vino ni zdravo ter je glavobolno. Žveplanje je le koristno, ako se prav in v pravem času izvršuje, drugače pa tudi zelo škodljivo. Žveplanje naj zatre tiste kali, ki kvarijo posodo in vino. Zato je poraba žvepla v kletarstvu različna. 1.) Ako hočemo prazne sode imeti vedno zdrave, treba jih je vedno polniti z žveplenim dimom, oziroma z žvepleno sokislino, iz katere namreč ta dim obstoji. V vlažni kleti zadostuje prazen sod žveplati vsaka dva meseca enkrat, v suhi kleti pa vsak mesec. Na vsak hektoliter naj se sežge 5 gramov žvepla. 2.) Žveplanju je včasih tudi namen, da mošt ostane sladak ali napol dokipelo vino iz tega ali onega vzroka. 3.) Da se vino v posodah, ki iz tega ali onega vzroka ne morejo biti polne, ubrani kanu, ciku i. t. d., rabi tudi žveplo. To je pa dopuščeno le tedaj, če vino ni na pipi in se ne porabi precej, ker ravno zakajeno vino iz gori navedenih vzrokov ni zdravo. 4.) Z žveplanjem se dajo nekatere vinske bolezni če ne popolnoma ozdraviti, pa vsaj ovirati. 5.) Zelo splošno rabi žveplo pri pretakanju (presnemanju) vina. Ako se namreč vino pretoči v prav malo zažveplano posodo, se mu s tem odvzame preobilna množina kisika a uničijo se tudi kali raznim boleznim. 6.) Z žveplanjem se vinu vzame duh po žveplenem vodiku (po gnilih jajcih), ki se kaže v vinu, ki je dolgo ležalo na materi ali pa je bilo narejeno iz grozdja, katero je bilo zaradi plesnobe štupano z žvepleno moko. 7.) Slednjič žveplo rabi tudi za žveplanje steklenic, da se vanje natočeno vino ne skali. Toda to ravnanje ni priporočeno. Za žveplanje naj se vzame vedno najčistejše žveplo, ki ne sestoji iz prav nič ali vsaj iz prav malo arsenika, ki je hud strup. Žveplo v dolgih koscih je dovolj čisto, a v kletarstvu ne rabi dobro, ker je težko sežigati in ker kaplja. Bolši so žvepleni odrezki, to so platneni ali papirnati trakovi, ki so namazani z žveplom. Ti odrezki so tem boljši, kolikor tanjši so, ker taki rajši gorijo in ne kapljajo. Na najprostejši način se sod zažvepla, če se žvepleni odrezki natakne na žico (drat), se žažge in pri vehi vlakne v sod. Da pa goreče žveplo ne kaplja v sod, se konec žice obesi skledica. Ta priprava je namreč žica, ki gre skozi primerno veho, na spodnjem koncu je pa viseča skledica in pa zavitek iz žice, v katero se pokonci postavi žvepleni odrezek. Žveplo naj v sodu toliko časa gori, da samo ugasne, to je, da je

porabljen ves kisik. Če je sod znotraj moker ali če je vino kanasto, žveplo ne gori, ker voda ali kan posrkata ves kisik. V vsakem slučaju je treba zrak nadomestiti s kakim mehkom. Prazne sode je, predno se zažveplajo, kolikor mogoče posušiti. Voda v sodu je celo škodljiva, prvič, ker pomanjša uspeh žveplanja, drugič, ker se naredi žveplena kislina, ki lesu škoduje. Še boljša kakor taka žica je žveplalna kadilnica. Žveplani odrezek se v kadilnici zažge in dim gre skozi cev v sod. Vratca na kadilnici se zdaj in zdaj odpro, da pride za sežiganje potrebni zrak noter.

Kaj je vzrok, da živina ostane majhna in neče odrasti? Odgovor: Vzrokov pritožbi je jako mnogo. Vzroki so v pasmi, v zreji in v krmi. Skrbite za bika dobre rastne in zgodaj zrele pasme; omislite si na pr. dobrega pincgavskega bika. Teleta pustite po možnosti dolgo pri kravi, vsaj po 10 tednov, ter jih potem počasi odstavljajte ter nadomestujte mleko ne le z dobrim senom, temveč tudi s tečno, tekočo krmo kakor na pr. s posnetim mlekom, z otrobi ali z zmletimi oljnimi tropinami, ki se polagajo zmešane z vodo kakor pijača itd. Prvo leto mora mlado govedo dobivati tudi žita, bodisi zdrobljenega ali pa kuhanega, in sicer redno. Junice pripuščajte šele s končanim drugim letom k bilu, če ne, zaostanejo v rasti in kote le majhna teleta. Daljni vzrok, da živina ostaja majhna vzlic zadostni krmi, bo prazna krma, zlasti pomanjkanje fosforove kisline in drugih rudninskih snovij v senu. Temu odpomorete, če travnike gnojite z umetnimi gnojili.

Imam vino, ki v kozarcu sčrni in se skali če dalje časa stoji. Tudi v sodu se to pokaže, če ni sod poln. Kaj je temu vzrok in kako popraviti to vino? Odgovor: Da vino ob dotiki z zrakom sčrni, je vzrok čreslovokisli železni okis, ki je prišel na kak način v vino. Ko pride ta spojina na zrak, srčni in naredi vino črnkasto. Vino je moralo biti ob stiskanju ali pozneje nekje v dotiki z železom, ktero se je v njem stopilo in povežalo s čreslovo kislino. tako vino nikakor ni pokvarjeno in se lahko da popraviti. Pretočite vino skoz kako cedilce, da pride prav močno z zrakom v dotiko. Pretočeno vino bo na zraku sčrnelo, a s čiščenjem mu lahko vzamete to barvo.

Casih je dobro, ako se človek opozori, kaj je koristnega zamudil in kaj uspešnega je opustil. Že deset let se jako mnoge rodbine v svoj prid drže nove uvedbe, ki je za vsakdanjo kavino mizo jako važna, in te rodbine jo trajno, upoštevajo. Ali še vedno je treba vsako gospodinjstvo in mater opozarjati na to, da dandanes povsod kar najuspešnejše uvedena Kathreinerjeva Kneippova sladna kava hoti primes znati kavi bistveno oplemenituje okus, da pa tudi, kar je vendar zelo važno, kavo dela zdravju prikladno. Že za navadni pojem pač ni vzornejše zmesi, nego je ta, ki spaja prijetni in priljubljeni okus zrnate kave z zdravstvenimi prednostmi našega domačega sladu, kakor stori to na tako nepresežen način uprav Kathreinerjeva Kneippova sladna kava. Tej gre nadalje ta brezprimerna prednost, da ima tudi »čista« to je brez primesi zrnate kave, jako prijeten okus po kavi; zato jo kot najboljši nadomestek priporočajo tam, kjer je zrnata kava zdravniško prepovedana. Vendar pa se nikoli dovolj ne opozarja na to, da gredo samo »pristni« Kathreinerjevi kafi v pravih izvornih Kathreinerjevih »zavojih« vse neštete prednosti. Teh ne more nikoli imeti ono vedno se pojavljajoče ponarejeno blago in

tako zvano »odprto blago«, ki ni nikdar nič drugega nego sprajzen ječmen ali slad.

Loterijske številke.

Trst, dne 25. januarja: 55, 58, 8, 79, 70.
Gradec, dne 1. februarja: 79, 22, 50, 53, 70.

Lepo posestvo

blizu Pliberka na Koroškem z lepim poslopjem, obstoječe iz zidane hiše s tremi sobami, kuhinjo in eno shrambo, z obokanimi živinskimi hlevi za 20 glav živine in 2 konja, z dvema skednjema, svinjskimi hlevi, vodnjakom in drugimi potrebnimi gospodarskimi shrambami. Sveta je 40 oralov in se nahajajo njive vse na ravnem svetu. Posojilnica je intabulirana na tem posestvu za 4000 gl. in se celo posestvo s tem dolgom vred odda za 6500 gl. Pojasnila o prodaji daje posestnik **Lovrenc Skok** p. d. Kananf v Dobu pri Pliberku na Koroškem. 430

Razglas.

V času od 3. do všteti 15. marca 1902 vršili se bodo na deželni sadjarski in vinorejski šoli v Mariboru sledeči pomladanski kurzi.

1. Tečaj za vino in sadjerejo za vinogradniške in sadjerejske posestnike in druge prijatelje teh poljedelskih strok.

2. Tečaj za viničarje, sadjerejce in cestninarje. V prvem bode se najvažnejše iz imenovanih področij sedajšnjemu stanu stvari odgovarjajoče, teoretično in praktično obravnavalo; zadnje ima glavneje praktično izobraženost viničarjev in sadjerejcev spomladanskih opravil namen.

Število udeležencev je v vino-sadjerejskem kurzu na 40, v viničarskem in drevésno strežniškem kurzu na 30 odmerjeno.

Dotičnega tečaja udeležujoči se viničarji in sadjerejci, kateri niso od posestnikov in občin ali drugih skupščin poslani in svoje uboštvo skoz od občine napravljenim spričevalom dokažejo, dobijo podpore.

Vdeleženci obeh tečajev prinesiti morajo trsne škarje in drevesne nože seboj. Oni zamorejo take, kakor tudi drevesne žage in drapljače dobre vrste posredovanjem zavoda dobivati.

Prijave doposlati so do 1. marca t. l. podpisanemu ravnateljstvu.

Ravnateljstvo štaj. dež. sadje- in vinorejske šole v Mariboru.

Časnik „Štajerc“

zastopa kmečke koristi in prinaša najnovejše novice ter šaljive pripovedi, velja za celo leto s poštnino vred **samo 60 krajcarjev** ali 1 K 20 h. Naroči se na ta časnik lahko z vsakim dnevom. Naročnina poslati je naprej z natančnim naslovom. Na samo naročilo brez denarja, se časnik ne pošlje.

Kdor nam pošlje kakšen dopis, naj pridene svoje ime na poseben listek. Imena seveda ne izdamo.

Ker „Štajerca“ čita najmanj 200 tisoč ljudi, se opozarjajo vsi tisti, ki imajo kaj za prodati ali kupiti, kaj za v najem dati, iščejo kake službe, ali sploh imajo kaj po časnikih naznaniti, naj se blagovolijo zaupno obrniti na list „Štajerc“. Cene so jako nizke. Za manj kot eno krono se oznanila ne sprejemajo. Pri oznanilu ene krone piše se lahko 30 do 40 besed.

A. d. Hochebergerja

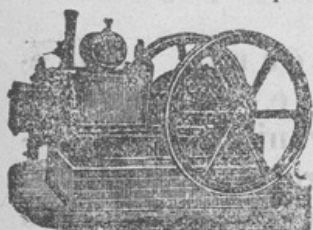
glavno zastopstvo marienfeldske tvornice motorjev in lokomobil

(Marienfelder Motoren- und Locomobil-Fabrik)

Dunaj VIII/2 Josefstädterstrasse 64

nasproti postaje mestne železnice „Josefstädterstrasse.“

Zaloga motorjev in lokomobil, ki se gonijo s petrolejem, bencinom, špirom in plinom.

Nikake nevarnosti glede ognja ali da bi se raznesli, so vedno pripravljeni za delo. — Najboljši in najmočnejši stroji, kar se tiče vstrajnosti. — Primerni za kmetijske, industrijske in druge namene. — Popolne mlatilne priprave. — Mlatilnice od Hofherja in Schranza.

Gonilni stroški ene konjske moči za eno uro samo 4 do 6 vinarjev!!

■ Ceniki brezplačno in poštne prosto. ■ 340

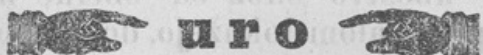

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osebi, kateregakoli stanu proti poštnemu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem svetu, to je za **samo**

2 kroni 60 vin.

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

uro

s triletnim jamstvom. Vrh tega dobi vsak naročitelj elegantno, fino faconirano verižico brezplačno priloženo. Ako bi ura ne ugajala, se jo premeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino le

zastopstvo za švicarske ure v Krakovu J/1
poštno predalo št. 29. 307

Heinrich Mauretter

v Ptuj, florjanski trg

priporoča svojo najbolje sortirano zalogo **špecerije, vina** v steklenicah in **delikates** po najnižjih cenah. Proseč za mnogošteviln obisk se beleži

vsim spoštovanjem

305

Heinrich Mauretter.

Učene c

ki govori nemški in slovenski in je primerno šolsko izobražen, se takoj sprejme v trgovino s špecerijo, kolonialnim in materialnim blagom pri

415

Jos. Srinc v Celju.

Pozornost!!! Colnine prosto!!! Pozornost!!!

Prekosi vsako konkurencu.

Mi pošljemo vsakomur „Colnine prosto“ 3 m štofa dobre, močne kvalitete, za kompletno jesensko moško obleko svetlo ali temno, gladko, progasto ali karirano za pod sramotno ceno od gl. 2.30, kakor 3 m črn. kamgarna kompl. elg. moško salonsko obleko gl. 3.70. Dalje en kompl. jesenski ali zimski moški površnik, dober, kodričasti štof za ceno od gl. 3.30, vse colnine prosto.

Naše oznanilo se opira na strogi basis, od kojega bonitete naj se vsakdo prepriča in je risika popolnoma izključena, ker se neprikladno zadovoljno ramenja ali denar nazaj pošlje! Dobavlja se proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej vpošlje, samo in edino skoz **Jungwirth's Expeditionshaus Krakau, Postfach Nr. 29.** 328

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preiskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsek dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzetjem, tudi celo samo en komad s natančnim rabilnim navodilom.

Za številne gospodinje, dojenčke, otroke, nerazvorne, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledice, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namrečno brezumno, razdražujoče kave in ruskega čaja Doktor pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepišno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1.4 kilo vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja **Želodečne kapljice**. Izobno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepišno, bolešče utežujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to šestkrat prijeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolečini, ki morejo nastati vsled zapehe, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — **Pocukrone kroglice**. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prni, pljučni in kašljov sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko razstvarljivim apnenim železom, utežuje kašelj, raztvarja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov ovet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utežujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka.

Tinktura za kurja očesa.

preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h. Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

318

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščji redilni in krmični prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašice. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolstše. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Ta praščji prašek in Kakao sladni čaj dobite tudi v vseh prodajalnicah, če pa ne, potem po pošti.

Varstvena znamka.

Giht- in reumatismus-eter.

Ta v „Mohren“-lekarni v Radgoni največ iz na telo okrepčevalno delujočim aromatičnim zdravilnim sredstvom pripravljeni eter se kot bolečine olajšajoče mazilo najbolje priporoča. Cena ene steklenice z natančnim porabnim navodilom velja 50 kr ali 1 krono.

S pošto proti poštnem povzetju (Nachnahme) se manj kot 2 steklenici ne razpošiljajo.

323

Ugodno se prodaja

velika pristava (marof) tri četrt ure oddaljena od mesta Celja z velikimi obokanimi (gewölbt) hlevi, z 20 glav živine s potrebno krmo do košnje, 35 oralov travnikov, 10 oralov njiv, 25 oralov gozda. Vse to leži skupaj (arondiert). K temu spada tudi na tem posestvu stoječa velika opekarna (ciglenca) z sušilnicami in šupami za shranjenje opeke in drugimi potrebnimi premičninami. Pojasnila daje varuh tega posestva gospod

Friedr. Jakovitsch

v Celju, rotovžka ulica šte. 21. 374

Samo v teh zavojih se
dobi pristna, tako
splošno priljubljena

Kathreinerjeva • • • •
Kneippova sladna kava

Lepo, plodonosno posestvo

v Leitersbergu pri Mariboru se prodaja.

Ono leži na državni cesti in na razpotju deželnih cest, ki peljejo v Arnovž in v St. Lenart v Slov. gor., oddaljeno je pol ure od južnega kolodvora. V bližini se namerava narediti železnična postaja. Posestvo obstoji iz plodovitega polja, na ravnem ležečih travnikov, nekoliko vinograda in bukovega gozda, ki se lahke izseka. Sadonosniki so dobro oskrbljeni in z zlahkim sadjem posajeni. — Posestvo v Leitersbergu leži deloma tudi v Freideku in meri 31¼ ha ali 54 oralov. Pri gori imenovani cesti je prostorna hiša s 4 sobami in vsemi priteklinami, lepa kuhinja, klet itd. Potem enonadstropna hiša, v kateri sta zdaj kovač in kolar; dve najemniški hiši, velika kolarnica, svinjski hlevi in ena opekarna. Hlevi za živino so obokani. Vsa poslopja so z opeko krita. Kmetija v Freideku, 4 in pol ha ali približno 8 ha zemlje, od tega 1 oral vinograda. Lepa hiša s kuhinjo s štedilnikom, goveji in in svinjski hlevi. Vse z opeko krito. Kmetija v Voseku, 9¼ ha ali 17 oralov zemlje, od teh je 6 oralov lepih travnikov. Hiša in hlevi so zidani in z opeko kriti. — Viničarija v Kušerniku, 6 oralov, od teh 5 oralov vinograda, kateri je na pol s cepljenimi, nosečimi, ameriškimi trtami posajeni. Viničarska hiša je zidana in ima lepo ter obokano klet, zraven živinski in svinjski hlev. — Natančna pojasnila se dobe pri

Jakobu Purgay

v Leitersbergu pri Mariboru. 413

Dobre ure in po ceni

proti 3letni pisni garanciji, prodaja in razpošilja

Karl Ackermann,

urar, trgovina s zlatino, srebrnino in optičnim blagom v PTUJU, v gledališkem posloplju.

Dobre nikelnaste remontoir-ure od gl. 3.50 višje.

Dobre sreberne remontoir-ure od gl. 5.50 višje.

Dobre prave zlate remontoir-ure od gl. 15.— višje.

Dobre stenske ure z bitjem od gl. 2.50 višje.

Dobre pendel-ure z bitjem ur od gl. 6.50 višje.

Pristne sreberne verižice od gl. 1.20 višje.

Pristne sreberne poročne prstane, par od gl. —.80 višje.

Nikelnaste ure, budilke od gl. 2.— višje.

Vse druge ure, zlatenino in srebrnino, ter optično blago, kakor tudi vse v to stroko spadajoča popravila, dobro in po ceni. 14

Naznanilo.

Dovoljujem si, cenjenemu občinstvu naznaniti, da sem moja

— trgovino z manufakturnim blagom —
 iz dr. Ploj-ove hiše **prestavil v mojo lastno hišo**, to je, nasproti mestne hranilnice (Sparcasse).

V tem, ko se za dosedaj mi v tako obilni meri podarjeno zaupanje najsrčnejše zahvaljujem, obračam se ob enem na vse moje cenjene odjemalce z najudanejšo prošnjo, me tudi v moji novi prodajalnici blagohotno obiskati, kjer si bodem prizadeval, vsakogar pošteno, točno in po najnižjih cenah postreči.

Z odličnim spoštovanjem

Alois Muchitsch

trgovina z manufakturnim blagom „pri angelju“ v Ptuj.

407

Redka prilika.

Čudovito po ceni.

400 komadov za 1 gld. 80 kr.

1 dražestno pozlačena ura z verižico, s 3letnim jamstvom, 6 kom. prima žepnih rut, 1 svetovno patentovani žepni tintnik od nikla, 1 mičen album za slike, obsežajoč 36 najlepših slik sveta, 1 mašina za računati „Patenta“, katera izračuni samo najtežje eksemple, k temu eno navodilo, 1 spisovnik za pisma, poraben za vsakogar, 5 kom. najlepših razglednic, 5 kom. čudovitih prerokovanj egiptovskih prerokovalcev, ki vzbujajo veliko smeha, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumb iz double-zlata patentovana zapon 3/4 zlata, 1 prijetno dišeče toaletno milo, 1 fino žepno zrcalo, 1 prakt. žepni nožič, 1 fl. nastavek za smotke z jantarom, 1 moderni moški prstan s imit. zlahnim kamnom, 20 komadov pisarniških predmetov in še 300 raznih v gospodinjstvu neizogibno potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej pošlje, samo 1 gld. 80 kr. skoz razposiljavnico Ch. Jungwirth, Krakav, A. Risiko izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

341

Sadna drevesa

iz preskušanih lastnih dreyesnic in sicer: jabolke po K 1.— do K 140; hruške po K 120 do 160. — Iz-boren jabolčnik iz lastnih kletij od 14 do 18 vinarjev za liter ponuja Oskrbništvo Marenberg (Gutsverwaltung Marenberg). Tam dobijo se tudi jorkširski plemenski prašiči.

334

Proda se za ceno 2800 gld.

zaradi preselitve posestvo z mautmühle, cirkolarom (Kreissäge) gozdom, travniki in poljem. Pojasnila daje o tem več Rudolf Sokoll v Švabeku pri Pliberku na Koroškem.

Sprejme se

knjigovezni učenec

s potrebno šolsko izobrazbo, vešč nemškega in slovenskega jezika, v knjigovoznici

W. Blanke=ja v Ptuj.

Rudeča kobila

16 pesti visoka, izvrstna za dirko, se po ceni proda. — Naslov pove „Štajerca“. — Isti posestnik ima na prodaj tudi 20 hektolitrov izvrstnega rudečega vina, muškaterja liter po 18 kr in 20 hektolitrov rudečega vina prav dobre vrste, liter po 15 kr. Pošlje tudi vzorce poštnine prosto. Naslov pove upravnistvo „Štajerca“ v Ptuj.

431

Posestvo na prodaj

je v lepem, rodovitnem kraju, na katerem se lahko redi šest glav živine. Kraj je pripraven za krčmo in trgovino. Hiša in hlev je še čisto nova. Sveta je 11 oralov, obstoječ večinoma iz travnikov. Cena vsemu temu posestvu je 7000 gld. Več pove

Ivan Lamprecht, trgovec

v Puščavi, pošta Faal pri Mariboru.

428

Proda se ugodno celo gospodarstvo.

Ono obstoji iz edne hiše s sedmimi sobami, kuhinje, kuhinjske shrambe, kleti, pri hiši je koncesija za krčmo, zraven nje vrt za zelenjavo, kegljišča, gospodarskim poslopjem, mesnice, ledenice dveh obokanih hlevov za voznike, mlatilnega poda, parne, dveh hlevov za 16 komadov živine, še ene kleti, 6 svinjskih hlevov, 10 oralov travnikov in njiv, 3 oralov gozda in sadnega vrta, ležeče v trgu Konjice. Vpraša naj se pri lastniku

Simon Otschku v Konjicah.

422

Prodaj ali v najem dam na več let

lepo posestvo z rodovitnimi njivami, travniki, sadnim vrtom, žago, mlinom, delavnico za kolarja ali mizarja na vodno moč, z dvema band-žagama in cirkolarom in se napravi še lahko takih priprav. Vodne moči 36 konjskih sil. Potem je kovačija na 2 ognja, gostilna z ledenico, vse na lepem kraju, 10 minut od kolodvora. Tudi je več tisoč štang hmelja. Ako je vse to za enega preveč, odda se tudi posamezno. Cena je 16.500 gld.

Pogoji so jako ugodni. Kupec naj se oglasi pri

G. Saverschnik-u v Št. Petru v Savinjski dolini.

430

Za črevljarje, krojače in mizarje se

h i š a

z dvema sobama in kuhinjo v Poličanah ob cesti pod prav ugodnimi pogoji proda ali da tudi v najem.

Naslov pove upravnistvu „Štajerca“ v Ptuj.

429

Priden in zvežban

vinčar

se išče za grajščinsko oskrbnistvo „Poglet“ pri Ločah. Prednost imajo tisti, ki se razumejo na saditev ameriških trt. Pismene ponudbe naj se pošiljajo na gospoda Franc Possek, grad „Poglet“ pri Ločah, okraj Konjice.

426

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta
Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051
pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnih od
8—12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno

vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Razglas.

Letni, mesečni in tedenski sejmi v Ptuj.

Letni sejmi:

(Kramarski, živinski in lesni sejmi)

23. dne aprila, 5. dne avgusta in 25. dne novembra.

Konjski in goveji sejmi:

Vsako **prvo** in **tretjo sredo** v mesecu, izvzemši prvo sredo avgusta meseca in tretjo sredo novembra meseca, in sicer zaradi tega, ker se vrše v dotičnih tednih zgoraj navedeni letni sejmi. — Po tem takem vršita se v mestu Ptuj **vsaki mesec dva goveja in konjska sejma.**

Svinjski sejmi:

Vsako **sredo**. Ako je v sredo praznik ali letni sejem, tedaj dan popreje.

Tedenski sejmi:

Vsako **sredo** in vsak **petek**, posebno za meso, slanino (špeh) in perotnino.

Ob zgoraj navedenih dneh prodajajo se na trgu ob ledji (Lend) velike množine stavbenega tesarskega lesa, krajnikov, letev (lat) trsnega kolja i. t. d.

Župan:

Mestni urad v Ptuj.

J. Ornig.

Mestna hranilnica v Celji.

1. Celjska mestna hranilnica nahaja se v lastnem zavodnem poslopiju, Ringstrasse števil. 18.
2. Hranilni vložki obrestujejo se s 4% nimi obrestmi; rentni davek trpi hranilnica. Stanje vložkov znašalo je koncem leta K 8.833.560,42.
3. Posojila na hipoteke se s 5% nimi, menična posojila s 5½% nimi in zastavna posojila proti 5% nimi obrestmi oddajajo.
4. Hranilnica daje v najem železne blagajnične predale pod zaklepom najemnika in pod sozaporom hranilnice v varno shranjenje vrednostnih papirjev; prevzame tudi odprte depote.
5. Vplačila v Celjsko mestno hranilnico zamo-rejo se tudi potom vložnega lista ali čeka poštne hranilnice na račun števil. 807-870 izvršiti. Vložnice se oddajajo na zahtevanje.
6. Podružni zavod in Giro-Conto avstr. oger-ske banke.
7. Kreditno in posojilno društvo »Celjske mestne hranilnice« daje menična posojila proti 5½% nimi obrestmi.
8. Uradne ure za stranke so ob delavnikih od 9—12 ure dopoldne določene do preklica.

Ravnateljstvo.

Prodaja in prevzetje
vsakovrstnih popravil
optičnega blaga
kakor nanosnikov (Zwicker)
očalov, barometrov, termo-
metrov, daljnogledov, vage za mošt, vino, žganje,
jesih, libele (Wasserwagen) itd. itd. pri

KARL ACKERMANN-U, urarju
trgovina z urami, zlatino, srebrnino in optičnim
blagom v **Ptaju** v gledališkem poslopiju. 182

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jaje?
več in boljšega mleka?
debele in čvrste prašiče?
zdravo in lepo mlado živino?
močno in trpežno vprežno živino?
potem primešujte k krmi Barthelovo poklajno
apno.

za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal.
Navodilo dobiti je brezplačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju
X. Keplergasse 20.

Zalogo Barthelovega poklajnega apna imajo tudi: **Adolf**
Sellinschegg in **Jos. Kasimir** v Ptaju, **R. Prettner** v
350 **Radgoni** in **Franz Frangeš** v Mariboru.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Pauko.

G. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten Portland-cement v vedno
jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in ar-
hitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote
daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznane iz-
vrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

364

Brata Slawitsch

v Ptaju.

priporočata izvrstne šivalne
stroje (Nähmaschinen) po sledeči
ceni:

Singer A	70 K	— h
Singer Medium	90	" — "
Singer Titania	120	" — "
Ringschiffchen	140	" — "
Ringschiffchen za		

krojače	180	" — "
Minerva A	100	" — "
Minerva C za krojače	160	" — "
Howe C za krojače in čevljarje	90	" — "
Cylinder Elastik za čevljarje	180	" — "

Deli (Bestandtheile) za vsakorstne stroje. Cene po
pogodbi na obroke (na rate). Cenik brezplačno. 312

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptaju
zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova
parna žaga vsakemu v porabo.

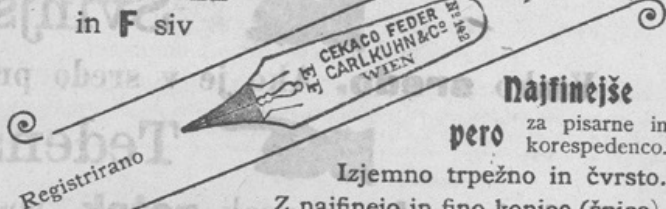
Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spa-
hati i. t. d. 30

!!Novost!!

Cekaco

števil. 142 EE
in F siv

Registrirano

Najfinejše

pero za pisarne in
korespondenco.

Lzjemno trpežno in čvrsto.

Z najfinejšo in fino konico (špico).

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s papirjem in
pisarskimi potrebščinami.

Karol Kuhn & drug na Dunaju

Vstanovljeno 1843.

Tisk: W. Blanke v Ptaju.